

Folklorni ansambl Lindo, Dubrovnik
/ COMPAÑÍA FOLCLÓRICA LINDO, Dubrovnik
Republika Hrvatska / República de Croacia

LINDO

FOLKLORNI ANSAMBL

Ravnateljica / Directora: Dubravka Sarić, dipl. oec.
Plesni voditelj / Director de Baile: Mario Kristić
Glazbeni voditelj / Director de Música: Enes Omerčahić
Voditelj zbora / Director del Coro: Vedran Ivanković
Garderoba / Vestuario: Anka Šoletić

Kontakt / Direcciones del contacto:
Folklorni ansambl Lindo, Dubrovnik
Marojice Kaboge 12
20 000 Dubrovnik
Republika Hrvatska

www.lindjo.hr

E-mail: lindjo.dubrovnik@du.t-com.hr

Telefon: +385 20 324 023
Mobitel / Tel. Móvil: +385 91 571 79 63
Faks: +385 20 323 535

Nastupi / Espectáculos:

Folklorni ansambl Lindo održava redovite nastupe svakoga utorka i petka tijekom turističke sezone od 15. svibnja do 31. listopada u prostorijama Lazareta s početkom u dvadeset i jedan sat i trideset minuta. Svake godine nastupa i u okviru Dubrovačkih ljetnih igara, na taraci tvrđave Revelin, prema objavljeni festivalskome programu, također s početkom u dvadeset i jedan sat i trideset minuta.

La Compañía Folclórica Lindo actúa regularmente los martes y viernes durante la temporada alta, desde el 15 de mayo hasta el 31 de octubre, en las dependencias de Lazareti comenzando su actuación a las 21.30 horas. También, cada año presenta sus espectáculos en el Festival de verano de Dubrovnik, según su programa oficial previamente publicado, en la terraza de la torre Revelin que empiezan a las 21.30 horas.

Godina utemeljenja / Año de fundación: 1964.

Današnji status / Estatus actual:
Ustanova u kulturi Grada Dubrovnika
/ Institución Cultural de la Ciudad de Dubrovnik

LINDO

FOLKLORNI ANSAMBL

DUBROVNIK
REPUBLIKA HRVATSKA

ŠOKAČKI PLESovi BAILES DE ŠOKCI

Koreografija / Coreografía: Dragutin Vuković
Glazba / Música: Krešimir Magdić

Šokci su Hrvati iz Slavonije, Baranje, Srijema i Zapadne Bačke. Od šokačkih plesova posebno se ističu oni iz sjeveroistočne Hrvatske (iz okolice, pa i samoga grada Vukovara), koje prati pjesma uz tambure. U prošlosti su ih pratile gajde, aerofonijsko glazbalo sastavljeno od mješine – zračnoga rezervoara, cijevi u koju se puše nazvane *dulac*, dvocijevne sviraljke klarinetskoga tipa na kojoj se prebire zvane *prebiralica* te duge bordunske sviraljke zabačene preko sviračeva ramena poznate pod imenom *trubanj*. Gajdama su srodne *dude* koje imaju trocijevnu ili četverocijevnu sviraljku, a svirale su se u zapadnoj Slavoniji, Posavini, Moslavini, Bilogori i u Podravini. Potkraj 19. i početkom 20. stoljeća *gajdaš* je u slavonskim selima bio najpoštovaniji svirač. Pratio je sva važnija događanja tamošnjih zajednica i bio je središnjim glazbenikom na plesnim zabavama. U prošlom su stoljeću gajdaše gotovo potpuno istisnuli tamburaški sastavi. Osobitost je plesa sitno, često virtuozno treperenje djevojačkih tijela.

Los Šokci son croatas de Eslovania, Baranja, Srijem y de la parte occidental de Bačka. Entre sus bailes destacan los de la Croacia del Noreste, precisamente de los alrededores y de la misma ciudad de Vukovar, acompañados con cantos e instrumentos típicos: "tambure". En el pasado solían acompañarlos las gaitas, instrumentos aerofónicos compuestos de un saco y un tubo llamado "dulac", de los bordones llamados "prebiralica" y de un "trubanji", un pifano echado sobre los hombros del intérprete. Muy parecidas a las gaitas son las "dude" con bordones de tres o cuatro tubos. Se tocaban en el oeste de Eslovania, en Posavina, Moslavina, Bilogora y Podravina. A finales del siglo XIX y a principios del XX, el gaitero era el músico más respetado en los pueblos de Eslovania. Asistía a todos los eventos de importancia para las comunidades locales y ocupaba el puesto central entre los músicos y los intérpretes en las fiestas con baile. En el siglo pasado el gaitero fue sustituido casi por completo por las rondallas de intérpretes de "tamburice". La característica del baile típico es un ligero, frecuentemente virtuoso, estremecer de los cuerpos de las mozas del corro.

VALPOVAČKI PLESovi, SLAVONIJA BAILES DE VALPOVO, ESLAVONIA

Koreografija / Coreografía: Sulejman Muratović
Glazba / Música: Đorđe Begu

Od mnogobrojnih inačica ženske nošnje u Slavoniji osobitim se izgledom izdvaja odjeća iz okolice Valpova, posebno iz Bizovca i Andrijaševaca. Zbog nekoliko slojeva uskrobljenih kraćih podsuknji, preko kojih se stavljaju najgornja suknja ukrašena šupljikavim vezom i platnena pregača, odjeća poprima zvonast izgled. Bluza vrlo širokih rukava dopunjena je uskrobljenim i bogato nabranim ovratnikom, pa cijeli izgled podsjeća na odjevni stil iz razdoblja rokoka. Tipično slavonski plesovi, između kojih se ističu žita i todore, odražavaju svu vitalnost i vedrinu ljudi toga kraja.

Por su singular originalidad muy pintoresca, entre numerosas variedades del traje femenino que encontramos en Eslovania destaca la vestidura de los alrededores de la localidad de Valpovo, especialmente de los pueblos Bizovac y Andrijaševci. Allí, la forma del vestido tiene aspecto de campana debido a varias capas de almidonadas enaguas cortas de debajo de una falda adornada con un bordado agujereado y un delantal de tela. La blusa de mangas anchas combina con un cuello almidonado y ricamente rizado que evoca el estilo decorativo del rococó. Los bailes típicos de Eslovania, particularmente el "žita" y "todore", reflejan toda la vitalidad, toda la fuerza expresiva y la alegría del pueblo que habita esta región.

U Dubrovniku, gradu kamena, svjetlosti, umjetnosti, povijesti, tradicije i ljepote, već četrdeset i sedam godina živi Folklorni ansambl Lindo. Od utemeljenja 1965. godine Lindom i u Lindu prolaze mnogobrojni naraštaji glazbenika i plesača. Očuvanje narodnih plesova, pjesama i glazbala te prenošenje kulturne baštine i običaja na mlade generacije ključne su uloge Folklornoga ansambla Lindo iz Dubrovnika. Članovi i danas plešu u originalnim nošnjama neprocjenjive vrijednosti. Lindo ih u fundusu ima oko 1500. Ansambl je nastupio u mnogim zemljama, na gotovo svim kontinentima. Jedan od posjeta New Yorku bio je baš povodom stote godišnjice Kipa slobode 1986. godine. Lindo je kao pravi čuvar baštine nastupio i na koncertu UNESCO-a u Parizu, a 1979. svoj je program izveo i na Filmskome festivalu u Cannesu. Na pozornicama u Dubrovniku nastupima Linda nazočilo je na stotine tisuća posjetitelja. Na brojnim festivalima lindovci su osvajali značajna priznanja i nagrade. Ističu se prva mjesta na najpriznatijemu svjetskom međunarodnom folkornom festivalu u francuskom gradu Dijonu 1973. godine, na kojemu je Lindo osvojio Zlatnu kolajnu za ples i Zlatnu ploču za glazbu, čime se uvrstio u sam vrh folklorne umjetnosti, kako u zemlji tako i u inozemstvu. Folklorni ansambl Lindo tijekom gotovo pola stoljeća predstavlja kulturnu baštinu Republike Hrvatske i s preko 100 nastupa godišnje upotpunjava turističku ponudu Dubrovnika i okolice.

En Dubrovnik, una ciudad croata bañada de sol, hecha de piedra, llena de luz, cuna de las artes, historia, tradición y una extraordinaria belleza reflejada en su propia armonía, desde hace ya cuarenta y siete años inspira y da vida a la Compañía Folclórica de Lindo. Desde su fundación en el año 1965 numerosas generaciones de músicos y bailarones han participado en sus espectáculos. La misión primaria de la Compañía es la de preservar los bailes populares, los cantos y las canciones antiguas y los instrumentos típicos, junto con la de transmitir la herencia cultural y las tradiciones a las nuevas generaciones, a los jóvenes. Los miembros de la Compañía siguen bailando vestidos con los trajes típicos, originales, de un valor que no tiene precio. En su fondo Lindo cuenta con unos 1.500 trajes. La Compañía ha actuado en numerosos países extranjeros, prácticamente ha visitado todos los continentes. Con motivo de la celebración de centenario de la Estatua de Libertad, en 1986 Lindo estuvo en Nueva York en una de sus giras. También actuó en París en 1979 en el concierto de la UNESCO demostrando su papel de verdadero guardián de la herencia cultural de su pueblo. El mismo programa lo presentaron también en el Festival de Cine de Cannes. En los escenarios de Dubrovnik Lindo ha deleitado a unos cien mil espectadores. Ha sido premiado en varios festivales. Entre los galardones de prestigio hay que recalcar los primeros puestos ganados en la ciudad francesa de Dijon, donde se organiza el festival internacional del folclore mundial más famoso. Aquel año, en 1973, Lindo ganó la Cadena de Oro por los bailes y el Disco de Oro por la música. Dichos premios han incluido a la compañía en la cumbre del arte folclórico tanto en Croacia como en el extranjero. Lindo durante más de cincuenta años sigue promoviendo el testimonio cultural croata y, a la vez, enriqueciendo la oferta turística de Dubrovnik y sus alrededores a través de más de 100 espectáculos anuales.

DUBROVAČKA POSKOČICA LINDO, PLESOVI IZ DUBROVAČKOGA PRIMORJA BAILE CON SALTOS "LINDO" DEL LITORAL RAGUSEO (DUBROVAČKO PRIMORJE)

Koreografija / Coreografía: Sulejman Muratović
Lijerica / Intérprete de "lijerica": Mario Lale

Lindo je najpopularniji ples Dubrovačkoga primorja. Pleše se uz pratnju starinskoga glazbala iz južne Dalmacije – *lijerice* (to trostruno gudačko glazbalo podrijetlom iz istočnoga Sredozemlja iz Grčke se potkraj 18. stoljeća i tijekom 19. stoljeća proširilo Jadranom, a danas je u živoj uporabi u Dubrovačkome primorju, Konavlima i na poluotoku Pelješcu te na otocima Mljetu i Lastovu), premda se u prošlosti mogao izvoditi i uz pratnju mijeha (*mišnice*). Pleše se u parovima raspoređenima uokolo svirača, a plesne «zapovijedi» u duhovitim, nerijetko i dvosmislenim stihovima glasnim povcima uzvikuje «vođa», «kolovođa» koji u oštrome tonu i ritmu određuje parove i promjene plesnih figura te bodri plesače koji se nadmeću u improvizacijama. Za taj su ples karakteristična ponavljanja nekih bitnih dijelova. Sâm naziv *lindo* novijega je datuma; jedni drže da je ples dobio naziv prema prezimenu, tj. nadimku svojega nekada glasovitoga vođe Nikole Lale Linda, a drugi misle da je to opći lokalni naziv za lijeričara.

El baile típico llamado "lindo" es a la vez el más popular de la zona. Se baila acompañado de un antiguo instrumento de la Dalmacia del Sur llamado "lijerica". Es un instrumento de tres cuerdas y arco procedente del Levante mediterráneo, de Grecia, que se difundió por el Adriático a finales del siglo XVIII y durante el siglo XIX. Hoy en día se sigue bailando en el mencionado Litoral Raguseo, en la comarca de Konavle y en la península de Pelješac. También hay que destacar que todavía está presente en las islas de Mljet y Lastovo. En el pasado, el "lindo" se podía bailar acompañado de la gaita, "mišnica", en vez de la "lijerica". El "lindo" se baila en parejas que rodean al músico formando un círculo y en su baile obedecen las "órdenes" humorísticas, que son a menudo versos de doble sentido, voceados en voz alta por el "líder del corro". Él decide sobre la formación de las parejas y otros cambios de figuras del baile con un tono agudo y serio y anima a los bailarines que compiten en sus improvisaciones. Numerosas repeticiones de algunas partes importantes caracterizan este baile popular. El nombre "lindo" es de origen reciente. Hay quienes lo atribuyen al apellido o, mejor dicho, al apodo de su ex-líder Nikola Lale Lindo, hombre de gran reputación en sus tiempos. También hay quienes conciben el nombre de "lindo" como una denominación común para el intérprete de "lijerica" de uso local.

PLESOVI IZ MEĐIMURJA BAILES DE MEĐIMURJE

Koreografija / Coreografía: Nenad Breka
Glazba / Música: Damir Mihovec

Premda se osjeća jak utjecaj mađarskoga folklora, narodno je stvaralaštvo iz ovoga kraja na sjeveru Republike Hrvatske ipak zadržalo svoj vlastiti stil. Od pjesama posebno se ističu: *Faljila se Jagica djevojka*, *Zginula je pikuša* (šaljiva narodna pjesma o odbjeglij *prasia*) i *Lepe naše senokoše*. Posebnost su Međimurja *popevke*, jednoglasni napjevi koji se, u izvedbi solista ili pjevačke skupine, razvijaju u širokim melodijskim linijama većega opsega i slobodnije metričko-ritmičke fature, a prilagođeni su ritmu riječi i pjevačevoj interpretaciji teksta. Njihovoj specifičnosti pridonose i tonski načini na kojima su sazdana: starocrkveni modusi, osobito dorski i eolski, s elementima pentatonike. Oni stvaraju smiren i sjetan ugođaj. Višestoljetna povezanost s Mađarskom ostavila je trag i u dijelu plesnoga repertoara (*čardaš*) i u glazbalima: *bordunskoj citri*, *čimbalu* i *violini*. I dok je citra solističko glazbalo, čimbal je češće udružen s gudačima (violinama i bajsom) u mješovite sastave, tzv. *muzikaše*. Njih su nakon pripojenja Međimurja Hrvatskoj (1918.) zamijenili *tamburaši* te sastavi limene glazbe koji prate svečanije prigode, svadbe i sprovode te plesne zabave na otvorenome prostoru.

La creatividad del pueblo de esta parte del norte de Croacia, marcada por el río Mura, a pesar de las significativas influencias húngaras, ha logrado preservar su propio estilo autóctono, castizo. Entre las muchas canciones destacan las siguientes: "Faljila se Jagica djevojka" (Se alababa la moza Anita), "Zginula je pikuša" (una canción cómica sobre una cerda huida) y "Lepe naše senokoše" (¡Qué guapos son nuestros cortadores de heno!). Una particularidad que merece atención son los monódicos cantos típicos llamados "popevke" y cantados por solistas o coros que en amplias líneas melódicas de un volumen relativamente grande desarrollan unas facturas métricas y rítmicas libres, adaptadas al compás de la letra y a la interpretación del cantante. Además, a su singularidad también contribuyen los modos tónicos en los que se basan: son los antiguos corales, cantos sacrales, especialmente los dóricos y eólicos, combinados con los elementos pentatónicos. Estos crean un ambiente de tranquilidad y tristeza. Las estrechas relaciones con Hungría durante siglos ha dejado huellas en una parte del repertorio de bailes, por ejemplo, el "chardas", igual que en los instrumentos: la cítara, el címbalo y el violín. Mientras que la cítara es un instrumento solo, el címbalo a menudo va unido a otros instrumentos de cuerda (violines y violones), formando así un grupo mixto llamado "muzikaši" (musicantes). Después de la anexión de Međimurje al territorio croata en 1918, los musicantes de aquel entonces fueron sustituidos por los "tamburaši", intérpretes de "tamburica", y por las bandas con instrumentos de viento y percusión que acompañan ocasiones solemnes e importantes, como bodas y funerales, pero también los bailes al aire libre.

BUNJEVAČKI PLESOVI BAILES DE BUNJEVCI

Koreografija / Coreografía: Sulejman Muratović
Glazba / Música: Đorđe Begu

Bunjevci su stanovnici nekih hrvatskih naselja oko Zrmanje, s jedne strane Velebita, u Liču i okolici te u Subotici i Bačkome podunavlju u Srbiji i Mađarskoj. U početku su živjeli uz Dinaru i sjeverni dio Svilaje, u područjima u kojima se prije provale Turaka govorilo štokavski i u kojima je u 15. stoljeću nastala nova ikavska akcentuacija. Gorštačko-pastirski element pomiješan je s ravničarsko-ratarskim. Izraz *Bunjevci* prvi se put javlja godine 1622. kao ime ovećega sela u Bačkoj. Kako su se ljudi u Bačku naseljavali dolazeći u različita vremena i s različitih strana, govor im nije posvuda isti; u gradovima i većim mjestima osjeća se mađarski i njemački utjecaj. Jezikom, nošnjom i nizom narodnih običaja (svadbenih, žetvenih, božićnih) jasno se izdvajaju od svojih susjeda. Sačuvali su velik broj narodnih pjesama; ističu se epske pjesme (*groktalice*) pisane u desetercu. Na sjeveru Vojvodine, u Bačkoj, žive Hrvati Bunjevci kojima je najomiljeniji ples *bunjevačko kolo*. U tom se plesu *momci* između sebe natječu u plesnim domišljajima; na čizmama imaju zvečke-zvončiće kojima postižu posebne zvukovno-ritmičke efekte.

Los Bunjevci son habitantes de algunos pueblos croatas ubicados alrededor de las orillas del río Zrmanja, en una parte del macizo montañoso Velebit, en Lič y sus cercanías y en Subotica junto con las comarcas vecinas regadas por el río Danubio en Bačka serbia y húngara. Al principio vivían en las zonas montañosas de Dinara y de la parte noroeste de la montaña Svilaja, en un territorio donde se hablaba una variante de la lengua croata formada en el siglo XV, antes de la invasión turca. Los elementos tanto montañeses como pastorales se mezclan con los de la llanura y los labradores. El término *Bunjevci* aparece por primera vez en 1622 como nombre de un pueblo relativamente grande en Bačka. En distintas épocas y provenientes de diferentes partes, la gente que poblaba Bačka utilizaba varias hablas. En las ciudades y localidades de la zona se siente una fuerte influencia húngara y alemana. Los *Bunjevci* se diferencian de modo evidente de sus vecinos por su lenguaje, sus trajes típicos y toda una serie de tradiciones populares relacionadas con las bodas, las cosechas, las Pascuas, etc. Se ha conservado un gran número de cantos populares entre los que sobresalen las canciones épicas, "groktalice", escritas en versos de diez sílabas. En el norte de Vojvodina, en Bačka, es donde hoy viven Bunjevci, croatas cuyo baile preferido es el corro de *Bunjevci*. En dicho baile los mozos compiten entre sí en las bravuras y la virtuosidad del baile. Sus botas se decoran con cascabeles que producen unos efectos especiales de ritmo y sonido.